

Emek Gurur Miras Fotoğraf Sergisi "Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin 100'üncü Yılı"

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Cumhuriyetin ilk yılları olmasına, sahip olunan kıt kaynak ve ekonomik sorunlara rağmen "Havacılık" konusunu ülke gündeminin ilk sıralarına alınmıştır. Bu kapsamda, askeri havacılık ihtiyacı hava araçlarının üretimi ve bakım-onarım konularında faaliyetli göstermek üzere,

- T.C. Müdafaa-i Milliye Vekekeleti (3,5 m DM),
- Junkers Flugzeugwerke A.-G. (3,5 m DM),

arasında 15 Ağustos 1925 günü imzalanan anlaşmaya göre Ankara'da Tayyare ve Motor Türk Anonim Şirketi (TvMTAŞ) kurulur. Bu anlaşmaya göre kurulan Tayyare ve Motor Türk Anonim Şirketi (TvMTAŞ) tarafından,

- Dolaylı destekle, askeri yapıda **Eskişehir Tayyare Tamirhanesi (ETT)**
- Doğrudan, özel girişim yapısında **Kayseri Tayyare Fabrikası (KTF)**

tesislerinin oluşturularak 1926 yılında faaliyete geçirilmesi sağlanmıştır.

Bu tesisler "Ulusal Havacılık Endüstrisi" içindeki ilk tesislerdir; bu nedenle çalışmalarında 2026 yılı, "**Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü**" olarak tanımlanmıştır.

Hani, "Hatırladığını hissettirerek geçmişe sadakati, güne teşekkürü ve geleceğe umudu kapsar VEFA, en yüce erdemidir insanın..." sözümü kanıtlarcasına...

...vefa sahibi **Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları (ETTE)** tarafından oluşturulan bir organizasyon ekibi tarafından planlanan etkinliklerden üçüncüsü, Eskişehir ESpark Alışveriş Merkezi'nde bir hafta boyunca konuklarını ağırlayan bir fotoğraf sergisi olarak gerçekleştirildi.

Bu asırlık teknoloji merkezinde fotoğrafçılık da yaparak görev yaparak emekli olmuş Ali Rıza ÖZTEKİN, aynı zamanda bu fotoğraf sergisinin düzenlenmesi, içerik ve koordinasyon süreçlerini planlaması katkısı ile "Sergi Küratörü" olarak arşivindeki fotoğraflardan seçilenlerle düzenlenen bu sergiye ETTE ailesi üyelerinin, Eskişehirliilerin ve Eskişehir konuklarının katılımı ile akıllarda ve gönüllerde iz bırakmıştır.

Bir başka şehirde görevlerim nedeni ile katılma olanağı bulamadığım, özlemimi paylaşılan fotoğraflarla gidermeye çalıştığım bu serginin "Ne mutlu ETT var; ne mutlu ben de bir ETT Emektarı'yım!" dedirten duygusal etkisini de sevgili Ali Rıza'nın ekte yer alan etkileyici değerlendirmesi sayesinde yaşadım...

...o yüce ocağa kaynak oluşturan toplumu desteklemek için yaptığı,

- Okul kurma,
- Okul destekleri,
- Fakir ve kimsesiz çocuklar, öğrenci destekleri,
- İbadethanelerin iletişim alt yapısına destekler,
- TEMA Vakfı ile ağaçlandırma etkinlikleri,

gibi faaliyetler, o faaliyetlerde aldığımız sorumluluklar ve yaşadığımız duygusal anlar geldi aklıma; Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" yılında bu konuyu da ayrıca işlemeye karar verdim.

Bu etkinliği düşünen, projelendirerek hayata geçirenlere, katılıp değer katanlara müteşekkirim, canı- gönülden.

Bu vesile ile, ulusal hava ve uzay ekosistemlerimizdeki gelişmelerin oluşumu ve hayata geçmesine olanak sağlayanları, bunun için emek veren "Uçan" ve "Uçuran" tüm meslektaşlarımı şükranla ve saygıyla anarak günümüzdeki meslektaşlarımin her birine güven içinde emniyetli uçuşlar diliyorum 🍀.

Ekler:

Ek-A (Sergi Küratörü Gözünden – Gönülünden O Fotoğraf Sergisi, 1 sayfa)

Ek-B (İletişim Araçlarında " Birlik ve Vefa Buluşması", 1 sayfa)

Yaşasın Türk Tayyareciliği!

Sergi Küratörü Gözünden – Gönülünden O Fotoğraf Sergisi

Emek Gurur Miras Fotoğraf Sergisi: "Eskişehir Tayyare Fabrikası'nın 100'üncü Yılı"

Asırlık Fotoğraflar Sergisi

Asır deyince aklıma çınar ağacı gelir, nedendir bilmem; belki doğayı aşırı sevmemden, belki de uzun ömürlü, dayanıklı olmasından kaynaklanır... Çınar ağacını diktiğinizde bir müddet hiç büyümmez, neden? Çünkü önce kökleri güçlenir, sonra gövdesini büyötmeye başlar, kökleri güçlü olduğu içinde yıllarca, asırlarca ömrünü idame ettirir.

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarları tarafından, arşivimden seçerek derlediğim fotoğraflarla ESpark AlışVeriş Merkezi (AVM) içinde 20-27 Mayıs 2026 arasında açılan sergideki fotoğraflara baktığımda da sanki öyle bir ulu çınar görmüşüm gibi geldi; 1926 nere 2026 nere... Koca bir asır!

Kurulduğunda küçük küçük atölyeler, küçük küçük hangarlar; varilden yapılmış sobalarda yürekleri ısıtıp o uçakları uçurmak, şimdiki teknoloji ve imkânlarla göre en saf, en temiz alın teri. O alın teri ile sulanan koca bir çınar yeşermiş ve boy vermiş... Hem de ne boy?!

Sergide birkaç fotoğrafı geçtikten sonra ATATÜRK'ü görüyor ve "Hah!" diyorum, bizim çınar o büyük insan gelinceye kadar köklerini güçlendirmiş, dalları ve budakları şaha kalkmış, zaman içinde farklı isimlerle anılarak bugün uzay çağında taşıdığı 1'inci Hava Bakım Fabrikası ismi ile anılan pırl pırl, imrenilecek bir kaynak da olmuş ulusal havacılık endüstrimize!

Düşünüyorum da kimler gelmiş, kimler gitmiş; kimler alın teri ile ekmeğini buradan kazanmış ve ne mutluluklar ve ne acılar sığmış bu koca asra...

Eskişehir İktisat Merkezi (EİM) Giyim Yardımı
1958

Serginin ikinci günü saat on bir civarı, yanındaki biri kadın biri erkek iki genç ile yaşı ileri bir hanımefendi dikkatimi çekti; önünde durdukları bir fotoğrafı dikkatli ve tedirgin inceliyorlardı... Yanlarına gidip "Hayırdır, bir tanıdığınızı mı gördünüz?" diye sormamla, hanımefendi ağlamaya başladı...

O fotoğrafın sağ alt köşesindeki beyaz kurdeleli kıvrıkcık saçlı küçük kızı göstererek "Bu çocuk benim. O zamanlar fakirdik, askerler bize kalem, defter verirdi; benim gibi fakir çocukları giydiren, kuşatır, harçlık verirdiler... Ben öyle okudum. Şimdi halim, vaktim iyi; bu resmi kaça olursa olsun verir misin?" diye sordu...

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nde çalıştığım zamanlarda da süren bu "Yardım" geleneği de ilgili organizasyonda gönüllü olarak görev yapan ve yakın zamanda vefat eden Hatice TEPE arkadaşımın aklıma geldi; rahmetle andım, gözlerim yaşarmıştı...

Hanımefendi biraz sakinleşince, yanındakilerin torunlar olduğunu belirterek Bilecik'ten Eskişehir'i gezmeye geldiklerini, yağmur başlayınca ıslanmamak için AVM ye girdiklerini, tesadüfen sergiyi ve o fotoğrafı gördüklerini ifade etti. Tabi o fotoğrafı veremezdim, ama torunları ile anlaşıp akşam kopyasını torunlarına gönderebileceğimi söyledim. Biraz muhabbetten sonra ayrıldılar...

Çok duygulanmıştım.

Buna benzer kaç örneği daha yaşadım, o sergide...

...eşinin fotoğrafını gören kadın, dedesini gören torun, vefat etmiş babalarını gören gençler; şaşırılmış mutlu ve hüzünlü yüzler, buğulu gözler, duygusal buluşmalar...

Her gün sabah ondan, akşam ona kadar sergide koşuşturmaktan bitap düşmüştüm. Arife günü akşam sergiyi topladığımda, kendimi çınar ağacının kollarında, yuvasında keyifle şakıyan serçe gibi mutlu hissettim; çok mutluydum, bir haftalık yorgunluktan eser kalmamıştı.

Bu sergi için, başta Osman DEMİR olmak üzere, emeği geçen tüm Eskişehir Tayyare Tamirhanesi Emektarlarına, ESpark AVM yönetimi ve nazik tüm çalışanlarına çok çok teşekkürlerimi sunarım.

26.05.2026

Ali Rıza ÖZTEKİN

Fotoğrafçı – Arşivci

İletişim Araçlarında....
Emek Gurur Miras Fotoğraf Sergisi
"Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin 100'üncü Yılı"

ES Tv: "[100. Yıl Sergisi Açıldı!](#)"

Facebook · HİBM Birleşim - Eskileri Yaşama Yeri: "[Emek, Gurur, Miras Fotoğraf Sergisi!](#)"